

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความเป็น
องค์การแห่งการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน
สังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

อภิชาล ทองใบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

THE ASSOCIATION OF ORGANIZATIONAL CLIMATE, TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND LEARNING ORGANIZATION AS PERCEIVED BY PERSONNEL IN OFFICE UNDER THE DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

อภิชาญ ทองใบ 5537556 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จารุวรรณ ชาติเดช, Ph.D.(DEVELOPMENT ADMINISTRATION), ปิยธิดา ตรีเดช, ส.ค., ปรรารถนา สติชัยวิภาวี, Ph.D.(PUBLIC HEALTH)

บทคัดย่อ

กรมควบคุมโรค หน่วยงานสำคัญที่ต้องปรับบทบาทตามภารกิจใหม่ภายใต้แนวคิดการปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข เป็น National Health Authority ด้านระบบป้องกันควบคุมโรค จึงต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทันต่อเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า พัฒนางค์การให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวนทั้งหมด 663 ชุด อัตราการตอบกลับแบบสอบถามเท่ากับร้อยละ 83.0 เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายน 2557 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 วิเคราะห์โดยใช้สถิติไคสแคว้ และสถิติวิเคราะห์ถดถอยลอจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมหน่วยงานสังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มีระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง ($x = 3.14$) บรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 2.89$) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.02$) ระดับการศึกษา บรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์กับความเป็นองค์กรแห่งเรียนรู้ของหน่วยงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยตัวแปรระดับการศึกษา บรรยากาศองค์กรด้านข้อตกลงเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบในงาน และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความสัมพันธ์กับความเป็นองค์กรแห่งเรียนรู้ของหน่วยงานสังกัดกรมควบคุมโรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ดังนั้น กรมควบคุมโรคจึงควรพัฒนาสรณະบุคลากรโดยมุ่งเน้นด้านการศึกษาต่อและการฝึกอบรม พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจน ส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์และการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร พัฒนาระบบคลังความรู้ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของหน่วยงาน มุ่งสู่ความเป็นองค์กรแห่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ / บรรยากาศองค์กร / ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

THE ASSOCIATION OF ORGANIZATIONAL CLIMATE, TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND LEARNING ORGANIZATION AS PERCEIVED BY PERSONNEL IN OFFICE UNDER THE DEPARTMENT OF DISEASES CONTROL, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

APICHAN THONGBAI 5537556 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHARUWAN TADADEJ, Ph.D. (DEVELOPMENT ADMINISTRATION), PIYATHIDA TRIDECH, Dr.P.H., PRATANA SATITVIPAWEE, Ph.D.(PUBLIC HEALTH)

ABSTRACT

The Department of Disease Control is an essential government institution which must realign their organizational goals in the attempt to establish itself as the National Health Authority in Disease Prevention and Control as per the concepts and guidelines created by the Ministry of Public Health. There is an urgent need to increase the abilities and potentials of personnel so they are able to adapt to modern technology and the organization needs that are necessary to developed it into a learning organization. This study was a cross-sectional research with the objective of investigating the association between personal characteristics, organizational climate, and transformational leadership while in the state of becoming a learning organization. Data were collected using questionnaires. The sample consisted of 663 personals who worked with the department. There were 83.0% of returned questionnaires. The data was collected from 19 June-31 July 2014. Chi-square and Regression Logical Analysis statistics were used for data analysis.

The study found that the overall image of the organizations under The Department of Disease Control was high in the aspect of being a learning organization ($\bar{x}=3.14$), organizational climate was at medium level ($\bar{x}=2.89$), transformational leadership was at high level ($\bar{x}=3.02$). Education level, organizational climate, and transformational leadership had an association with the status of being learning organization with statistical significance ($p<0.05$). The variables which were associated with being a learning organization with statistical significance ($p<0.05$) were organizational climate, conditioned agreement for success, standard working procedures, working responsibility, and transformational leadership in the aspect of intellectual stimulation. Thus the Department of Disease Control should increase the competency of the personnel by focusing on continuing education and training, develop performance evaluation, establish clear standard working procedures, promote the participation of personnel in strategic planning and vision formulation of the organization, develop a knowledge bank, and promote team working. Results suggest that this would enable the improvement of the organization leading to be a more efficient learning organization.

KEY WORDS: BEING THE LEARNING ORGANIZATION / ORGANIZATIONAL CLIMATE / TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP

157 pages